Norman Károly

Szókincs

– Te, de mi az, hogy szókincs?

–Tuggya a hóhér. Itten azt írják, hogy különlegesen nagy a szókincse. Nézzed.

– Mit nézzek, hogy nézzek, tudod jól, nem szokok olvasni. Kimarattam. Nebaztassá.

– Én is, de azé olvasni még tudok. Na jössz, vagy nem jössz?

– Mégén nem törtem be.

– Akkor mé vittek be?

– Az régen vót. Meg nem is börtönbe. Téged meg…

– Éngem soha. Nem volt izé, piruszom.

– Majmost lesz, ha ékapnak.

– Nem kapnak. Fordicsd meg a sildet.

– Mé fordiccsam? Úgy hordom, ahogy akarom.

– Na ércsed. Nem lehet, mint a bankba szokják, mackba, itten a lakók mingyá tuggyák, hogy mi a móka. Úgy legyé mint munkás. A sild miatt nem tuggyák megjegyezni a pofád. Ha csinálnak fantáziarajzot. Csak természetesen.

– Persze munkás, hajléktalanszatyorral.

– Látod, milyen hülye vagy? Tegnap délután ebbe az overállba idetámasztottam ezt a létrát, mellé ottan, ni. Kézikocsi. Hete nézem.

– Mit?

– Mindent. Hogy mennyire kő a létra meg a kézikocsi a szomszédba. Lenn a kapuajba. Otthagyták valamikor, senki nem gondolta a lakók közül, hogy közehozzá. Itt se gondolták tegnap óta.

– És akinek a szókincse van?

– Az is lakó, nem mongyuk, képviselő vagy mi, aki asziszi, köze van. Valaki odakészítette, neki közehozzá a gangon.

– Az mi?

– Esse tudod?

– Akinek a szókincse van, azt is láttad?

– Persze. Szódaszemüveges, valami táskával jár, néha még szatyorral is. Ezér nem lehet semmit mozgatni itten ilyen szatyorral. Azér vele nem kevernének össze, vastag üveg, legalább hetven, görbébb mint apám volt. Senki nem járt hozzá.

– Majd most fognak a zsaruk. Megtalájják a létrát meg a tolókocsit.

– Haha, végigkérdezhetik a szomszéd házat. Folyosón nem hagy lakó ilyet, ezeket régről otthagyták valami melósok. Asse biztos, hogy ki tuggyák nyomozni, kik. Szóval viselkeggy, mint a gyárba.

Amikor az író hazaérkezett, az ajtó előtt föl sem tűnt neki, hogy valami nincs rendjén. Aztán benyomta a kulcsot, mire a zsanérodalon kezdett rádőlni az ajtó, egyszerűen ki volt akasztva, csak jobboldalt tartotta a zárnyelv. Ijedten visszatámasztotta, aztán maga is ott ment át az ajtórésen. Akaszthatja vissza. A gangon sehol senki, amióta itt lakik, vagy tizenöt éve, senkivel nem kommunikált; most kit kérdezzen, hogy mi történt. Itt betörtek. Na, vajon mit vittek el, ha ő betörő lenne, a guta megütné odabent. Fanyarul biggyesztett. Azért nyugtalan volt kicsit.

Odabent az egész könyvtára a földön, a polcok fele félig lóg, a könyvszekrények negyede fölborítva. Az író nyugodt ember volt, de most majdnem dühbe gurult. Ezt neki mindet vissza kell pakolni. Fogni a számítógépi polclistáit... Jóisten, ha azt elvitték, akkor mi lesz? Három hónapig csinálta a könyvleltárját, ha azt elrabolták... Nem rabolták. Ki a rohadt nyavalya tör be, és nem viszi el az egyetlen értéknek látszó dolgot, azt az ócska asztali gépet? Ez most több hónapnyi szerencse, bár legalább nem unná magát, megint minden kötetet külön kézbe kéne venni. Persze így is, mire visszapakolja. Színtiszta rosszakarat? Ki lehet neki ellensége az életvédelmi feledésben? Kiderül, hogy még az a cikk is ráuszított valakit? Abban az elfelejtett írástudók szociális nyomorúságáról írt egy bulvárlapba valami újságírótanonc, aki elment slapajnak a diplomájával. Hogy lepusztul a kultúra, és jobb sorsra érdemes írók süket csöndben öregednek ki az életből, holott krőzusi szókincsük van. Hogy ez az igazi veszteség, nem ami összeomlik itt, körben. Egyébként ha nem lenne köztük negyven év, még össze is barátkoznának, érzékeny, okos fiú, lát. Majd leszokik erről, a lapjánál, vagy átmegy ikszescikkíróba, csinálta ő is a végén, valamiből élni kell. Aztán még megszánták, és pár kései novelláját itt-ott leközölték; hol van már a régi tűz, ha ő lenne a szerkesztő, és tudná, milyenek voltak az elsők, sok évtizede... Jó, öreg olimpikon is bottal jár. Ő most már elvan a nyugdíjából, az is csoda, hogy ma valaki képes észrevenni a szellemi régmúltját a rozsosban. Kincskereső fiú.

Az istenit. Minden föl van borítva, elsőre semmi nem hiányzik, csak jobban odanézve két polcnyi könyv, onnan, a filozófia klasszikusai, simán, egyben. Persze, jó vastagok. Tesz följelentést, hogy elvitték a könyvtárából a filozófiatörténetet, a rendőrség visítva röhög. Ha valaki valamelyik antikváriumban megjelenne egy táska klasszikussal, csukják le? Letartóztatják a fél egykori értelmiségi közepet.

Nem létezik, hogy a slapajgyerek. Nem látszott olyan borogatósnak. Valaki nyilván azt hitte, a cihában tartja a házibankját. Hátha bankjegyeket présel a könyvek alatt. Ha párnával aludna, biztos minden tiszta toll lenne, ezt megspórolta a rablónak. Egyáltalán, hogy jut valaki arra, hogy éppen őhozzá betörjön? Harminc évig nem írtak róla cikket, és nem törtek be hozzá. Egyszerre szokott jönni, ha már csapás, legyen kövér.

Azért ez pótolhatatlan. Nem telik ki, hogy újravásárolja, ami a legfontosabb. Képrablók is gyakran profi műértők. Hogy dögölne meg minden klasszikafilológus betörő.

– Te, figyejj, mi a francot csinájjunk ezzel a rakás könyvvel?

– Jó, de bemegy két melós egy lakásba egy tráglival, és nem visz semmit, az gyanúsabb, mint így. Érted. És az is lehet, hogy a kincsről valami rejtjel van betéve. Cetli. Vagy a szövegben, hogy emlékezzen, aki elrakta, bejelölve.

– Hát te meg vagy huzatva. Fél mázsa könyvet böngésszünk át, hátha titkos jelzés van, hol az a szókincs? Az egész marhaságot te találtad ki, ha lebukunk, mégis nekem is el köll vinni a balhét. Mér mentem bele. Legalább lett volna abban a nyomorkéróban bármi, amit elvinni érdemes. Montam neked a komputert.

– És ha elvisszük, mit csinálsz vele? Gondolkoggyá má! Még hulladékba se veszik át!

– Hát a könyvekkel mit akarsz, hogy a cipekedésbe leszájjon a herénk? Nyitsz egy járdaboltot, itt ez a doboz könyv, darabja száz forint?

– Már montam, süket vagy? Nem hiteles, hogy bemész valahova egy üres tráglival, munkáscuccba, aztán jössz és mész, mint egér a lyukba. Nemcsak melósnak köll lenni, annak is köll látszani.

– Túl vagy te művelve. Keresd azt a szókincset a könyvekben, más dógod mostanában úgy sincs. De engem hagyjá ki belőle. Még maj le is bukunk, a semmiér.

Jó év múlva, egy őszi estén, kopogás. Ki a fene lehet, megint a slapaj?

– Jó estét – sildes sapkás, overallos munkás állt az ajtórésben, mellette tolókocsi, rajta két nagy, hullámkarton doboz.

– Tessék, mit kíván?

– Visszahoztam, ezek... Könyvek...

– Ne mondja, hogy valaki innen elrabolta, és ön kinyomozta, kié volt? Sosem használtam exlibrist. Visszahozta?? Vissza!?

– Mi vittük el. Ne haragudjon. Nagyon sajnálom. Még van egy doboz, azt is vissza fogom hozni, de most egyedül...

– Korábban azt hittem, képes vagyok megérteni dolgokat, de az utóbbi időkben ez a hitem határozottan megrendült.

– Tetszik tudni, mindet elolvastam.

– Elolvasta?

– El. Most már tudom, mi az a szókincs...